

A SZOCIALISTA SZÖVETSÉG ÁTALAKULÁSA AZ ÖNIGAZGATÁSI TERMELÉSI VISZONYOK ERŐSÖDÉSE KÖVETKEZTÉBEN. AZ EGYSÉGES NÉPFELSZABADÍTÓ FRONTTÓL A SZOCIALISTA ERŐK FRONTJÁIG

Amikor a Szocialista Szövetség átalakulását vizsgáljuk, szükségszerűen tekintetbe kell vennünk sajátságait is, amelyek csak alapjukban változatlanok, és ha változnak, átalakulásuk csupán viszonylagos, mert egész szocialista társadalmunk fejlődését követik és kifejezik. Csak így értelmezhetjük helyesen e társadalmi és politikai szervezet változásainak lényegét, így különböztethetjük meg változásai tartalmát formai és szervezeti elemeitől.

Az egyik sajátság a Szocialista Szövetség osztálytartalma, pontosabban a társadalmi lényegét kifejező osztályszövetség. A háború előtti népfrontmozgalomnak, a fegyveres harc idején kibontakozó antifasiszta népfelzabarádítási frontnak, a szocializmus békés építése közben erősödő Egységes Népfelzabarádító Frontnak és az utóbbi két évtizedben újjászerveződő, Dolgozó Nép Szocialista Szövetségének tartalma mindig a munkásosztály forradalmi osztályszövetsége volt, a munkásosztály és a vele szövetkező parasztság meg más társadalmi rétegek forradalmi osztályszövetsége. Ez a mozgalom, majd későbbben tömegszervezet volt egyben a formája a forradalmi osztályszövetségnek, ami egyértelmű a proletariátus és forradalmi élcsapat, a JKP, illetve a JK SZ társadalmi vezető szerepének megvalósulásával.

A Szocialista Szövetségnek, illetve elődjének: az antifasiszta népfelzabarádítási frontnak és az Egységes Népfelzabarádító Frontnak másik sajátága a szervezet szerepe a szocialista Jugoszlávia politikai rendszerében. Ez a szerep fontos volt az osztályviszonyok alakulása, a jugoszláv adottságok közepette megvalósuló proletárdiktatúra erősödése és fejlődése szempontjából. A politikai rendszer működését, a hatalom gyakorlását tekintve lényeges, hogy a Szocialista Szövetség és előde, sohasem volt politikai párt vagy koalíciós politikai pártjellegű szervezet.

A népfrontmozgalom és a belőle létrejövő és tovább alakuló szervezetek, noha a munkásosztály vezette osztályharc fontos szervezetei voltak, szüntelenül a mozgósított és tudatosan szervezett, szocialista szel-

lemű tömegek forradalmi alkotóerejét fejezték ki. Az Égységes Népfel-szabadító Front és a Szocialista Szövetség egyben a dolgozók politikai elidegenedettsége megszüntetésének eszköze is.

A munkásosztálynak és szövetségeseinek fokozatos részvétele a hatalom gyakorlásában és az öngazgatási társadalmi viszonyok elmélyülése következtében a Szocialista Szövetség társadalmi jellege és szervezeti formája mindinkább távolodik a szervezett politikai párt képletétől, és mind jobban megvalósul alapvető társadalmi lényege (a JSZSZK 1974. évi Alkotmányának megfogalmazásában), vagyis „a dolgozók és a polgárok meg minden szervezett szocialista erő... a szocialista öngazgatási rendszerben a társadalmi és politikai tevékenység legszélesebb alapja”. (Bevezető rész. Alapelvek, VIII.).

A jugoszláv forradalomra jellemző, hogy élcsapata felfogta és a gyakorlatban alkalmazta az osztályszövetségre vonatkozó lenini elvet. Ez vonatkozik Lenin tanításának a tőkés rendszerben történt alkalmazására is, amikor a munkás-paraszt szövetség megeremtése és erősítése kerül előtérbe, ez teszi lehetővé a forradalmi népfelzabardító harc adottságai közepette a burzsoá rendszer felszámolását, de vonatkozik a szocialista építés háború utáni, aránylag békés korszakára is.

A JKP a Komintern szövetségi politikáját, majd népfelzabardító politikáját forradalmi irányzatként nem dogmatikusan fogta fel. Ebben a felfogásban és a JKP későbbi gyakorlatában sajátosan egybecseng többek között Lukács György és az akkori MKP nem dogmatikus Landler-szárnyának a Komintern szövetségi politikájára vonatkozó felfogása és politikai törekvései (lásd: Lukács György, *Történelem és osztálytudat*. Magvető Kiadó, Budapest, 1971. 723—725. oldal; a zágrábi Naprijed 1970. évi szerbhorvát kiadásában: 31—33. oldal).

Még az 1936-os években, a JKP sorainak rendezése kezdetén, különösen 1937 végétől a JKP az osztályszövetség politikáját a forradalmi kibontakozás stratégiájaként fogja fel. Ez a körülmény lényeges, mert Jugoszlávia proletariátusának harca újra megerősíti a tételt, mennyire forradalmi tartalmat fejez ki a helyes szövetségi politika, és ezért a polgári pártok vezetőségének meggyőződése ellen kellett megvalósítani és kibővíteni az osztályszövetséget a mindennapi politikai harcban számukra érthető és társadalmi-osztályérdekeit kifejező jelszavak alapján. (Lásd: Tito elvtárs beszámolója a JKP Ötödik Kongresszusán, 1948. július 21-én, V. Kongresz Komunističke partije Jugoslavije 21—28. jula 1948. godine, *Stenografske beleške, Kultura*, 1949. A beszámoló IV. fejezete, 37—46. oldalon, valamint E. Kardelj előszava a második kiadáshoz. A szlovén nemzeti kérdés fejlődése. Forum, 1961, 7—43. old.)

Ebben az esetben is megmutatkozott, hogy az osztályszövetség sohasem egyenlő szövetségeselek társulása, hanem mindenkor egy osztály vezető szerepét feltételezi, amely köré csoportosulnak szövetségesei. Ebben a szövetségben, amelyet Jugoszlávia munkásosztálya a JKP-vel az élén valósított meg, a forradalmi harc és a proletárdiktatúra megvalósításának

lényeges feltétele és tartozéka lehetett. Ezért volt történelmi jelentőségű az a körülmény, hogy Jugoszláviában a szövetségi politikát nem úgy értelmezték mint átmeneti jellegű taktikát, hanem mint az osztályharc és a forradalmi kibontakozás stratégiáját. Ez viszont nemcsak a közös osztályérdek tudatosítását tette szükségessé, hanem a többi osztályérdek egybehangolását is, természetesen úgy, hogy a forradalmi szempontok figyelembevételével kidolgozzák és alkalmazzák a szövetség irányelveit.

A visszaemlékezésekből, az eddig megjelent dokumentációból és marxista elemzésekből ma még nehéz egyértelműen megállapítani, mennyire fogta fel az osztályszövetség kérdését teljes elméleti mélységében és forradalmi horderejében a JKP akkori pártvezetősége és az egész pártszervezet. Egyelőre csak az biztos, hogy a forradalmi munkásmozgalom általánosan politikai irányvonalát a tagság elfogadta. A JKP új vezetősége Tito elvtárrsal az élen sokat tett azért, hogy elháruljanak a forradalmi politikai munka akadályai, és hogy kifejezésre jusson a JKP szervezetének, a proletariátusnak és szövetségeseinek erőteljes fasisztaellenes és haladó társadalmi tevékenysége.

Valószínű, hogy az osztályszövetség forradalmi stratégiája fokozatosan alakult ki a valóban forradalmi gyakorlat és a lenini elmélet állandó egymásra hatása következtében. Ennek alapján biztosra vehető, hogy a Kommunista Internacionálnak a népfrontpolitikára vonatkozó utasításait a JKP alkotó módon hajtotta végre. E politika tette lehetővé és szükségessé immár az országban székelő, Tito vezette új vezetőség tisztességbe kerülését, és a köréje tömörült új, tette kész, a frakciózástól mentes és tehetséges forradalmárok egész sorának felbukkanását. A vezetőség a megújuló és megerősödő JKP-val alkotó módon megvalósítva a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom népfrontpolitikáját, nemcsak a párttagságot, hanem az ifjúkommunisták szervezetét és a haladó emberek ezreit tette alkalmassá, hogy környezetében, adottságai alapján teremtsék meg a népfrontpolitika forradalmi osztályszövetségét.

Így a JKP által szorgalmazott szövetségi politika felszabadította a tömegek forradalmi teremtőerejét és társadalmi viszonyokat formáló törekvését. Ez a széles alapokon nyugvó fasisztaellenes, harcoss osztályszövetség kétségtelenül termékenyítően hatott a forradalmi osztályharcos gyakorlatnak a tudományos szocializmus alapján való általánosítására és a belőle levonható elméleti megállapításokra. Ez a körülmény szükség-szerűen hozzájárult az akkori jelentős események: a Cvetković—Maček koalíciós kormány nyújtotta lehetőségeknek és valóságos társadalmi osztályjellegének megítéléséhez, az ország függetlenségének megvédésére serkentő célok kitűzéséhez és végeredményben az általános népfelkelés előkészítéséhez és vezetéséhez.

Ezek és a hozzájuk kapcsolódó sorsdöntő események (a belső demokratizálódás követelése, az ötödik hadoszlop leleplezése, a tengelyhatalmak felé való közeledés elítélése, a Szovjetunióval való kapcsolat kérdése, saját védelmi erőnk tettekben megnyilvánuló erősítése, a háborús veszély

alján megvalósuló nyereszkesedés megfékezésének követelése stb.) bizonyítják, hogy már a kapitalista Jugoszlávia megtámadása előtt a JKP és az elkötelezett dolgozóknak a népfrontos osztályszövetség forradalmi politikája már nemcsak meglátás és felfogás kérdése volt. Ebben az időben már a JKP vezette szervezett és a forradalmi politikai küzdelemben meg-edzett, majd a fegyveres harcban mozgósított tömegek mindennapi társadalomformáló gyakorlatává vált.

A Szocialista Szövetség mai arculata kifejezi társadalmi fejlődésünk jellegzetességeit, a társadalmi osztályviszonyok alakulását, az öngazgatásban elért viszonyokat és a hatalom gyakorlásának jelenlegi módozatait. Egyúttal, ahogyan az a múltban is volt, a Szocialista Szövetség öngazgatású társadalmi viszonyaink fejlesztésének eszköze is. Ezért vált időszerűvé az utóbbi években a DNSZSZ olyan irányú fejlesztése, hogy jobban kifejezze a „társadalmiasodott” embert és a társult munka hordozóját.

Ezért fejlődött a Szocialista Szövetség az utóbbi években határozottabban a sokmillió tagos társadalmi és politikai szervezetből egyben a szervezett szocialista erők frontjának szervezetévé. Az utóbbi évek tapasztalatai és észrevételei alapján a Kommunista Szövetség tagjainak és a JKSZ szervezeteinek fontos és felelősségteljes feladatot ad azért, hogy a Jugoszláv Kommunista Szövetség társadalmi és eszmei-politikai vezető szerepe megvalósuljon.

Annak mérlegeléséből és eldöntéséből, hogy politikai rendszerünkben áttérjünk-e a küldöttrendszerre, a Szocialista Szövetségbe tömörült dolgozók is kivették részüket. A Szocialista Szövetség fölépítésében a küldöttrendszer hangsúlyozottan jut kifejezésre. Ezért válik a helyi közösség a Szocialista Szövetség tevékenységének alapvető területévé, mivel a társult munka alapszervezete mellett a helyi közösség politikai rendszerünk másik alapsejtje.

Politikai rendszerünkben ma a Szocialista Szövetség egyértelműbben valósítja meg koordináló szerepét. A társadalmi követelményeket és célokat összehangolja, nem téveszti szem elől társadalmi rendünk osztályjellegét és a fennálló társadalmi ellentmondásokat. A Szocialista Szövetség erre vonatkozó feladatát úgy teljesíti, hogy tudatosítja a különböző társadalmi rétegek közös érdekeit és a különféle társadalmi részérdekek közül azokat, amelyek a szocialista társadalmi viszonyok építését segítik. Ilyen szerepe révén is kiteljesedik politikai rendszerünk, és sajátos körülményeink között valósul meg a proletariátus diktatúrája.

Társadalmilag már általánosan elfogadottnak mondható az álláspont, amely szerint a Szocialista Szövetség tudja felszínre hozni a különböző részérdekeket, de ezen kívül azt a lehetőséget, hogy a Szocialista Szövetség megtalálja a társadalmilag elfogadható megoldást és közös nevezőre hozza a különböző érdekeket. A Szocialista Szövetség tehát mindinkább társadalmunk szervezett szocialista erőinek frontja.

Politikai rendszerünk tapasztalatai szerint idejekorán kell elejét venni a politikai partikularizmusnak, mert máskülönben politikai pluralizmus és többpártrendszer felé vezető irányzatokat szül. Ez a tapasztalat viszont nem jelentheti valamiféle merev politikai monopolizmus megvalósulását, mert gátolhatná az öngazgatású társadalmi viszonyok fejlődését, a Kommunkista Szövetség élcsapat jellegének kiteljesedését és a munkásosztály vezető szerepének erősödését egész öngazgatású szocialista társadalmunkban.

A Szocialista Szövetség fejlődésében nem hanyagolhatjuk el az átalakulás szervezeti, intézményesített vonatkozásait. Mégis, a Szocialista Szövetséget a múltban is, ma is a szervezeti rugalmasság jellemezte. Ezért most, amikor az a követelmény, hogy a Szocialista Szövetség még határozottabban öngazgatású társadalmunk szervezett szocialista erőinek frontjává váljon, nem a szervezeti megoldások a döntők, hanem öngazgatású szocialista társadalmunk minden dolgozójának olyan magatartása és tevékenysége, amely a politikai rendszer mindennapi gyakorlatában valósítja meg ezt a frontjellegét. Ez a gyakorlat felöleli a társadalmi fejlődésünket megszabó magatartást és tevékenységet, de a hétköznapiak céljainak elérésére vonatkozó tevékenységet és együttműködést is.

Jelenleg a Szocialista Szövetség kettős vonatkozásban fejezi ki a küldöttrendszert saját szervezeti felépítésében. Először is a területi elv alapján, megerősítve a munkások és minden dolgozó érdekeltségét a helyi közösség életéhez tartozó közügyek intézésében. A másik elv, a funkcionalitás, amely a dolgozók társadalmi és politikai meg más szervezeteinek a Szocialista Szövetség munkájában mint szervezetek küldötteinek részvételében jut kifejezésre. Itt is a tartalom a lényeges. A küldöttek és küldöttségek magatartásától függ, hogy milyen lesz a Szocialista Szövetség új politikai arculata.

Felhasznált irodalom:

- Broz, Josip-Tito: Politički izveštaj CK KPJ; V kongres Komunističke partije Jugoslavije 21—28. jula 1948, Stenografske beleške; Kultura, Beograd, 1949.
- Broz, Josip-Tito: Borba za oslobođenje Jugoslavije, članci i govori iz narodno-oslobodilačke borbe 1941—1944, Izdavačka knjižara „Kultura”, Beograd, 1944.
- Broz, Josip-Tito: Harc az öngazgatású szocializmus további fejlesztéséért hazánkban és a Jugoszláv Kommunkista Szövetség szerepe; A Jugoszláv Kommunkista Szövetség Tizedik Kongresszusa, Dokumentumok, Forum, Újvidék, 1974.
- Dorđević, Jovan: Politički sistem, Prilog nauci o čoveku i samoupravljanju, Izdanje Saveza udruženja pravnika Jugoslavije, Beograd, 1967.
- Icević, Dušan: A Szocialista Szövetség öngazgató társadalmunkban; Létünk, Subotica, III. évfolyam, 5. szám, 1973.

- Kardelj, Edvard: Az új Jugoszlávia útja, Cikkek és beszédek az 1941—1945. évi Népfelzabardító Harc idejéből; „Testvériség-Egység” Könyvkiadóvállalat, Novi Sad, 1950.
- Kardelj, Edvard—Sperans: A szlovén nemzeti kérdés fejlődése, Forum Könyvkiadó, Novi Sad, 1961.
- Lukács György: Történelem és osztálytudat, Magvető Kiadó, 1971.
- Petrović, Dušan-Šane: Jačanje Socijalističkog saveza je prvorazredna politička potreba i strateško pitanje našeg razvitka; Borba, Beograd, godina LII, broj 114, petak, 18. aprila 1975.
- Vlahović, Veljko: Položaj i uloga građana, u ediciji: O ustavnom sistemu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije; Komunist, Beograd, 1963.
- A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Alkotmánya, A JSZSZK Hivatalos Lapja, Lapkiadó Intézmény, Belgrád, 1974.
- Programski ciljevi i statut Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije, „Borba”, 22. aprila 1975.
- A Szerb Dolgozó Nép Szocialista Szövetségének alapszabály-tervezete (a tervezetet 1974. december 27-én erősítették meg és bocsátották nyilvános vitára).
- A Vajdasági DNSZSZ Tartományi Választmánya: A Vajdasági Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége tevékenységének és továbbfejlődésének politikai és szervezeti alapja. A nőszervezet továbbfejlesztési koncepciójának előzetes tételei; Újvidék, 1974. december.

Rezime

Transformacija Socijalističkog saveza na osnovu jačanja samoupravnog društvenog produkcionog odnosa — od Jedinственog narodnog fronta do fronta socijalističkih snaga.

U uvodnom delu rada naglašava se da pri analizi sadašnjih sadržajskih promena i njenih pojava oblika Socijalističkog saveza radnog naroda od značaja je imati u vidu i nepromenljive determinante. Tačnije: one determinante koje su stalno prisutne, čija je nepromenljivost relativna jer se menjaju u skladu sa celokupnim razvojem socijalističkog društva u nas, odnosno izražavaju promene i razvoj socijalističkih društvenih odnosa.

Rad ukazuje na dve stalno prisutne odrednice Socijalističkog saveza. Prvo, od značaja je uočiti da je društvena klasna sadržina Narodnog fronta, Antifastičkog fronta narodnog oslobođenja, Jedinственog narodnog fronta i Socijalističkog saveza radnog naroda uvek bio revolucionarni klasni savez radničke klase i seljaštva i drugih radnih klasa i društvenih slojeva, a po formi kao pokret i organizacija bio je okvir za ostvarivanje i jačanje ovakvog klasnog saveza, što je značilo i ostvarivanje na delu vodeće uloge revolucionarne klase proletarijata i njene avangarde KPJ, odnosno SKJ. Druga značajna je pozicija JNOF, odnosno SSRNJ, u političkom sistemu nove Socijalističke Jugoslavije, ili drugim rečima u mehanizmu i uspostavljenim društvenim odnosima pojedinih klasa pri ostvarivanju diktature proletarijata u oblicima svojstvenim našim jugoslovenskim uslovima i mogućnostima. Specifičnost ove druge značajke je bila u tome što Narodni front, kasnije JNOF, odnosno SSRNJ nije imao karakter

političke partije, odnosno političke partijske koalicije. Iako bitni atribut klasnog saveza i klasne borbe predvođenom proletarijatom i njenom avangardom Narodni front i svi kasniji transformisani oblici nastali iz njega baš zbog stalnog oslanjanja na revolucionarno stvaralaštvo mobilisanih i svesno organizovanih i socijalističko usmerenih radnih masa, u klasnom smislu NF je i bio izraz razotuđenja radnog čoveka u političkoj sferi. Zato se sa ostvarivanjem sve neposrednijeg angažovanja radničke klase i njenih klasnih saveznika u vršenju vlasti i jačanjem novih samoupravnih socijalističkih društvenih odnosa SSRNJ sve više se udaljuje i sadržinski i po organizacionoj formi od partijsko-političkog organizma i sve više se realizuje njena osnovna društvena pozicija u smislu „najšire političke osnove samoupravljanja” u nas.

U radu se posebno tretiraju značajniji momenti koji ukazuju na stvaralačko marksističko ostvarivanje Lenjinove teze o klasnom savezu proletarijata. Ističe se prisutnost antidogmatskog shvatanja u realizaciji linije komunističke internacionale, te se zato politika revolucionarnog klasnog saveza proletarijata i drugih radnih klasa i slojeva shvata i realizuje kao strategija revolucionarne borbe. Značajno je da se ova strategija i kao poimanje i kao revolucionarna praksa formira i realizuje u stalnoj interakciji novog rukovodstva KPJ na čelu sa drugom Titom i revolucionarne akcije sve širih radnih masa mobilisanih, pokrenutih i predvođenim radničkom klasom i njene avangarde na čelu sa Titovim rukovodstvom. Ovo rukovodstvo se moglo afirmisati na osnovu nove revolucionarne strategije, ali je i bilo bitno za osposobljavanje ne samo članstva KPJ već SKOJ-a i širokog kruga simpatizera privrženika revolucionarne akcije da stvaralački deluju u svojoj sredini na ostvarivanju revolucionarne politike klasnog saveza.

U sklopu našeg političkog sistema Socijalistički savez svoju integracionu funkciju naglašenije ispoljava danas nego u prošlosti. Ova integraciona funkcija u odnosu na društvenu zajednicu i na vršenje vlasti ne negira klasni karakter i naše postojeće klasne protivrečnosti sadašnjeg socijalističkog poretka i društvenih situacija na prelazu od kapitalističkog poretka ka komunizmu. Socijalistički savez ovu svoju funkciju ostvaruje pre svega time što ističe zajedničke interese i iznalazi ono što je zajedničko u parcijalnim interesima, uz društvenu verifikaciju onih interesa i težnji koji su na liniji ostvarivanja i jačanja socijalističkih odnosa. Na taj način i u ostvarivanju funkcije Socijalističkog saveza kao bitne komponente našeg političkog sistema ostvaruje se diktatura proletarijata u specifičnim uslovima SFRJ.

Danas je već društveno afirmisano stanovište da je jedna od funkcija koja nije nova, ali dobija u značaju u tome da Socijalistički savez stvara mogućnosti slobodnog izražavanja shvatanja tj. interesa, uz selekciju i integrisanje parcijalnih interesa tako da se društveno afirmišu oni koji su prihvatljiviji za datu sredinu a na liniji samoupravnog socijalističkog saznanja. U toj svojoj funkciji Socijalistički savez sve više se ostvaruje kao front socijalističkih snaga, gde nije tako presudna forma, još manje unificiranost forme, već ostvarivanje ove funkcije.

Naše iskustvo pokazuje da se ne sme dozvoliti razrastanje političkog partikularizma i ne kritičkog odnosa prema parcijalizovanim interesima, koji vode u pravcu više partijskog sistema, kao što bi i politički monopolizam sputavao naš samoupravni socijalistički razvoj i povratno negativno delovao na Savez komunista u smislu slavljenja njene funkcije avangarde klase i time i čitavog društva.

Nepodcenzujući organizacionu stranu pitanja, opravdano je istaći da naglašenija transformacija Socijalističkog saveza kao fronta socijalističkih snaga ne polazi od formalno-institucionaliziranih okvira već od takvog ponašanja i prakse subjekata našeg samoupravnog socijalističkog političkog sistema koja će to ostvariti u akciji, i to u akciji ne samo u cilju prihvatanja opšteg usmeravanja našeg razvoja, već pre svega na konkretnoj akciji na ostvarivanju svakodnevnih interesa, pa time i opštih smernica izgradnje socijalističkog društva.

U završnom delu rada ističe se da delegatski princip u organizacionom ustrojstvu Socijalističkog saveza se trojako izražava: preko uvažavanja teritorijalnog principa imajući u vidu pre svega mesnu zajednicu, radnog principa u licu udruženog rada i interesnog principa afirmišući društveno-političke organizacije. Delegatski princip pored uticaja na organizaciono i po svojoj društvenoj sadržini treba da se potpunije afirmiše, u ponašanju delegata, onda kada Socijalistički savez deluje, kada formira stavove i kada se odlučuje.

Summary

The Transformation of the Socialistic Union on the Principle of Strengthening the Social Productional Relationship of Self-management — From the Unified National Front to the Front of Socialistic Forces

In the introductory part of the paper the author emphasizes, that analyzing the present changes and manifestational forms of the Socialistic Union of the working people, it is important to bear in mind the constant determinants. Precisely: those determinants which are always present, which constantness is relative, because they change in harmony with the whole progress of socialistic social relations.

The paper constantly points out two determinants of the Socialistic Union. First, it is important to notice that the social class is a part of the National Front, the Antifascistic Front of People's Liberation, the Unified National Front and the Socialistic Union of working people, and has always been revolutionary class unity of the working class and peasantry, and other working classes and social strata. In form, as a movement and organisation, it has been a frame for realizing and strengthening such a class unity which also meant realizing in deeds the leading role of revolutionary class of proletariat and its vanguard Communist Party of Yugoslavia, that is, the Unity of Communists of Yugoslavia. The second importance is the position of the Yugoslav National Front of Liberation, that is, the Socialistic Union of Working People of Yugoslavia in the political system of the new socialistic Yugoslavia, or in other words, in the mechanism and in the established social relationships of certain classes, at realizing the dictatorship of the proletariat in the way typical for our Yugoslav conditions and possibilities. The specificity of the second importance was the fact that the National Front, later the Yugoslav National Front of Liberation, that is the Socialistic Union of the Working People of Yugoslavia had no features of a political party, or political party coalition. Although the essential characteristics of class unity and class struggle led by the proletariat

and its vanguard National Front, and all the following transformed from rise from the latter, because it was constantly supported by revolutionary activity of the mobilized, consciously organized and socialistly guided working masses, in class meaning The National Front has also been an expression of alienation of the working people in the political sphere. Because of that with the realisation of the direct occupation of the working class and its class allies in wielding power and with the strengthening of the new socialistic social relationships of self-management, the Socialistic Union of Working People of Yugoslavia is withdrawing itself more and more both in content and in organisational form from the party-political body and is realizing its basic social position more and more in the meaning „the widest political bases of self-management” with us.

The paper especially deals with the important moments which point out the creative marxistic realisation of Lenin's thesis about the class unity of the proletariat. It emphasizes the presence of anti-dogmatic opinion in the realization of the Communist International, so that the politics of the revolutionary class unity of the proletariat and other working classes and strata is meant and realized as a strategy of revolutionary struggle. It is important that this strategy both as an idea and as a revolutionary practice is formed and realized in constant interaction of the new management of the Communist Party of Yugoslavia, with its leader president Tito, and in the revolutionary action of the working masses mobilized and led by the working class and its vanguard, with the leadership of president Tito. This leadership could succeed on the basis of the new revolutionary strategy, but it was also essential to instruct not only the members of the Communist Party of Yugoslavia, but also the members of the Union of the Communist Youth of Yugoslavia and the wide circle of sympathizers of the revolutionary actions to act creatively in their own circles on the realization of the revolutionary politics of class unity.

In the structure of our political system the Socialistic Union manifests its integral function stronger nowadays than in the past. This integral function as compared to the social community and to wielding power does not deny the class character and our existing class contradiction of present socialistic order and social situations in transition from capitalistic order to communism. The Social Union realizes this function first of all by emphasizing common interests and finds out what is common in partial interests, with social verification of those interests and aspirations which are on the line of the realization and the strengthening the social relationships. In this way the realization of the function of the Socialistic Union as an essential component of our political system the dictatorship of the proletariat is carried out under the specific conditions in Yugoslavia.

Today it is socially accepted that one of the functions of the Socialistic Union — what is not new, but gains in importance — to create possibilities for free declaration of opinion, that is, interest with the selection and integration of partial interests, so that those ones which are more acceptable in the given circumstances are on the line of socialistic perception of self-management. In that function the Socialistic Union is realized more and more as a front of socialistic forces, where the form is not so essential, still less the unification of the form, but the realisation of this function.

Our experience shows, that divergency of political particularism must not be allowed, and also the non-critical relationship with partial interests which leads to a more party system, as well as the political monopolism would hinder our socialistic development based on self-management and retroactively it would negatively effect the Communist Union in the meaning of weakening its function of vanguard class and with this the whole society.

Not disregarding the organisational side of the question it is reasonable to point out that emphasized transformation of the Socialistic Union as a front of socialistic forces does not set out from formal-institutionalized frames but from such a behaviour and practice of subject of our socialistic political system based on self-management, which would realize the transformation in action, in action which purpose in not only acception of common guiding of our development, but first of all the concrete action in realizing the common interests, together with the guiding principles for building the socialistic society.

In the conclusion of the paper it is pointed out that the delegate principle in the organisational mechanism of the Socialistic Union in manifested in three ways.: in respecting the teritorial principle, keeping in view first of all the Local Community, working principle in the form of associated work, and interest principle asserting social-political organisations. Beside having an effect on the organisational mechanism also in its social content, the delegate system should assert better in the behaviour of the delegates, when the Socialistic Union effects, creates opinions, and makes decisions.